

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI školní rok 2023/2024

Podkladem úpravy je Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky s účinností od 1. 9. 2016 přináší mimo jiné na základě ust. §7 odst. 3 povinnost školy zpracovávat a uskutečňovat preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.

Školní neúspěšnost

Z hlediska pedagogicko-psychologického a socio-pedagogického je chápána jako selhávání žáka v podmínkách školního edukačního programu.

Nejedná se pouze o špatný prospěch, ale rovněž o vytváření negativních psychických postojů a emočních stavů k vlastnímu učení, vzdělávání, učitelům a škole obecně.

Možné příčiny školní neúspěšnosti

- Speciální vzdělávací potřeby dítěte – přítomnost SPU, ADHD, tělesného handicapu, mimořádné nadání např. i v některé mimoškolní činnosti
- Speciální zdravotní potřeby dítěte - zdravotní postižení nebo znevýhodnění, akutní, dlouhodobé nebo chronické onemocnění žáka
- Osobnost dítěte – snížená
- inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, nízké sebevědomí, poruchy chování, aktuální či chronické zdravotní komplikace, snížené nadání pro určitý předmět, nízká motivace

- Nedostatečné podmínky pro školní přípravu – náročná a špatně organizovaná mimoškolní činnost, dojíždění
- Rodinné zázemí v kulturně odlišných podmínkách – jiný hodnotový žebříček, jazyková bariéra
- Rodinné prostředí s nedostatečným zájmem o školu a školní dění, nedostatečné sociální podmínky – nedostatek motivačních impulzů, nízká sociálně kulturní úroveň rodinného zázemí, negativní postoj rodičů směrem ke škole, špatné sociálně ekonomické zázemí
- Rodinné prostředí zaměřené na výkon nebo projektivní – nepřiměřené nároky na žáka ze strany rodiny, vztahové problémy v rodině, rozvod, střídavá péče, nedostatečné emocionální zázemí a podpora žáka
- Vztahy ve škole a mezi vrstevníky – nepříznivé sociální klima ve třídě (studijní skupině – např. na jazyky)
- Sociálně patologické jevy – návykové látky, gambling, šikana apod.

Zjišťování příčin školní neúspěšnosti žáka probíhá

- 1) pozorováním jako diagnostickou metodou
- 2) rozhovorem s žákem
- 3) konzultací zkušeností ostatních vyučujících, konzultací s třídním učitelem
- 4) rozhovorem se zákonnými zástupci
- 5) analýzou zjištěných skutečností

Na průběžných pedagogických poradách školy je vyhodnocována situace ohledně žáků ohrožených školním neúspěchem.

V případě dlouhodobého zhoršování školního prospěchu v konkrétních předmětech v průběhu čtvrtletí osloví vyučující daného předmětu třídního učitele a ten informuje výchovného poradce, popř. jsou informováni zákonní zástupci prostřednictvím třídních učitelů nebo výchovného poradce. Třídní učitel nebo výchovný poradce zorganizuje schůzku s žákem, se zákonnými zástupci.

Postupujeme ve vzájemné spolupráci: třídní učitel – žák – ostatní vyučující – výchovný poradce – metodik prevence – vedení školy – ostatní pedagogičtí pracovníci – zákonní zástupci.

Podle povahy příčin rovněž další mimoškolní instituce, např. pedagogicko-psychologická poradna, speciální pedagogická poradna, středisko výchovné péče, OSPOD, lékaři a Policie ČR.

Postup řešení školní neúspěšnosti

- 1) Třídní učitelé prokazatelně informují zákonné zástupce žáků, kteří za dané období neprospívají .
- 2) Žák je zařazen do péče sdíleného školního speciálního pedagoga.
- 3) Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka a vyučujícího - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).
- 4) Pokud se situace nezlepšuje, je nabídnut žákovi podpůrný plán.

Vyučující předmětu, ve kterém hrozí žákovi neprospěch, přistupuje k žákovi individuálně vzhledem k jeho možnostem a schopnostem. Klade se důraz na motivaci žáka ke vzdělávání a lepšímu výsledku, snažíme se, aby žák pochopil souvislosti učiva s praktickým využitím v životě, u starších žáků s možnou budoucí profesí. Náplň práce vychází z Vyhlášky o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních č. 72/2005 Sb.

Na základě dohody s vyučujícím předmětu, kde je žák neúspěšný, mu bývá umožněno:

- individuální opakované vysvětlení učiva

- ověřování menšího objemu učiva po částech
- ověřování takovým způsobem a metodou, ve které je žák úspěšnější
- stanovení přesného data ověřování zadaného úseku učiva
- navržení časového plánu, který stanoví, která část učiva bude ve stanoveném časovém úseku zvládnuta
- zadání vždy konkrétní, stručné, srozumitelné, přiměřené schopnostem a možnostem žáka s přihlédnutím k případným speciálním vzdělávacím potřebám (stanoveno PPP, SPC, lékařem)

Ve vyučovací hodině bývá neúspěšnému žákovi umožněna a zajištěna:

- zvýšená pozornost, učitel se snaží průběžně sledovat činnost žáka
- vyučující dává žákovi jasné a stručné pokyny
- ověřuje si, zda žák pochopil zadání, informaci, pokyn
- zajišťuje rozsah práce nutný k ohodnocení
- umožňuje používat názorné pomůcky, přehledy učiva, kalkulačku
- snaží se vhodným způsobem začlenit žáka do kolektivu, př. týmová spolupráce
- vede žáka k tomu, aby dokázal samostatně požádat o pomoc, pokud si neví rady

Ověřování znalostí a pochopení učiva může probíhat:

- ústní formou
- frontálním opakováním, ústním zkoušením, formou referátu (na základě domluvy s vyučujícím)
- písemným prověřováním znalostí
- kontrolou sešitů, pracovních sešitů a pracovních listů (na základě domluvy s vyučujícím)

Domácí příprava

Domácí příprava je součástí každodenní přípravy žáka na vyučování. Navazuje na vzdělávání ve škole a je zaměřená na procvičení probraného učiva.

Cílem domácí přípravy je:

- rozvoj smyslu pro plnění povinností
- procvičování probraného učiva
- ověření si své úrovně pochopení učiva
- rozvoj schopnosti samostatně pracovat
- doplnit si zameškané učivo

Vyučující daného předmětu si po dohodě se zákonným zástupcem sjedná časové rozmezí a přesné datum schůzek k průběžnému vyhodnocování dílčího pokroku či pokračujícího neúspěchu.

Formy a metody práce využívané učitelem

- 1) zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu – zadání práce pro domácí přípravu - dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem

- 2) užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
- 3) používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- 4) individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva
- 5) vedení písemných záznamů o průběhu podpůrného programu – zadání úkolu, termín splnění, poskytování pravidelných informací o průběhu podpůrného programu rodičům a výchovnému poradci – informace o přístupu žáka k plnění povinností v časovém sledu
- 6) domluva konzultační hodiny, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel telefonicky zve rodiče současně se žákem, aby je informoval o pravidlech práce, aby se s rodiči dohodl, jak mohou své dítě podpořit

Strategie školní neúspěšnosti byla projednána pedagogickou radou dne 1.9.2023.

Mgr. Helena Pospěchová, ředitelka školy